

Verksamhetsberättelse för år 2009

Naturskyddsföreningen i Ystad är lokalförening inom Svenska Naturskyddsföreningen och dess länsförbund, Naturskyddsföreningen i Skåne.

Naturskyddsföreningen i Ystad har under året samarbetat med Naturskyddsföreningens lokalkretsar i Tomelilla, Skurup, Sjöbo och Simrishamn. En föreläsningsserie har arrangerats med hjälp av projektmedel från Naturskyddsföreningen, riks.

Exkursioner, föredrag och bildvisningar har dessutom arrangerats tillsammans med Studiefrämjandet och Naturskyddsföreningarna i Tomelilla, Sjöbo, Simrishamn och Skurup, föreningar med verksamhet i Sandskogen, Korpen, Friluftsförbundet, Ystads Scoutkår, KFUK/M-scouterna, Ystads Ridklubb, Djurens rätt, Planteringsvännerna, KFV Ystad.

Representation

Naturskyddsföreningens i Ystad styrelse 2009: Bert Rydhagen, ordf., Raija Lanås, v. ordf., Bengt Celander, sekreterare, Lisbeth Borgström, kassör, Kurt Ivarsson, Margareta Lennartsson Nørregård, Helen Nilsson. Suppleanter: Kerstin Nilsson, Per Jersling.

Revisorer: Kerstin Nilsson och Berit Larsson. Suppleanter: Birgit Andersson och Bo Nilsson.

Naturskyddsföreningens i Ystad representant till Naturskyddsföreningens riksstämma: Årsmötet beslöt lämna styrelsen befogenhet att utse representant.

Naturskyddsföreningens i Ystad representanter vid NF:s i Skåne årsmöte: Årsmötet beslöt lämna styrelsen befogenhet att utse representanter.

Naturskyddsföreningens i Ystad ledamot NF:s i Skåne kretsrad: Årsmötet beslöt lämna styrelsen befogenhet att utse representant.

Naturskyddsföreningens i Ystad valberedning: Sven Persson, Sigun Rix och Gunnar Brink.

Årsmöten, styrelsemöten

Naturskyddsföreningens i Ystad årsmöte hölls den 17 mars 2009. Ledamöter i styrelsen samt ordförande i styrelsen, tillika föreningen, valdes.

Bert Rydhagen deltog i Naturskyddsföreningens riksstämma och jubileumsfirande i Stockholm den 15-17 maj.

Lisbeth Borgström, Helen Nilsson, Sven Gaunitz och Bert Rydhagen deltog i Naturskyddsföreningens i Skåne årsmöte i Mölle den 18 april.

Naturskyddsföreningen i Ystad har haft 11 ordinarie sammanträden.

Medlemmar

Naturskyddsföreningen i Ystad hade vid 2009 års utgång 510 medlemmar.

Exkursioner, föreläsningar, m.m.

6/1 Örnlunken inledde året i sedvanlig ordning. Hela 68 vandrare spanade efter örn ut över en islagd Sövdesjö, utan framgång. Kurt Ivarsson redogjorde för det gångna årets häckningsresultat. Samarrangemang med HF i Tomelilla.

22/1 Första klimatföreläsningen hölls av professor Kent Larsson, som gjorde en exposé över klimatutvecklingen de senaste årmiljonerna. Olika fenomen som påverkar klimatet togs upp. Därpå följde en diskussion om vad som orsakar den uppvärmning vi upplever i dag. 38 deltagare.

4/2 Tomas Björnsson från SNF:s klimatnätverk presenterade olika alternativ för att sänka utsläppen av klimatpåverkande gaser och hur det kommer att påverka vårt sätt att leva. 32 deltagare.

22/2 Nattens snöfall och morgonens dimma skrämde kanske en del, men 14 personer gav sig ut på vandring i Fyledalen, längs Lyckåstigen. Bästa upplevelse – två mindre hackspettar kunde studeras länge på födosök och parningsceremonier. Andra klättrare visade sig, trädkrypare och nötväcka. Från rastplatsen sågs blå kärrhökhanne och kungsörn. Ledare: Kurt Ivarsson.

17/3 Årsmöte hölls med sedvanliga förhandlingar och diskussion om föreningens verksamhet. Avgående styrelsemedlemmarna Gudrun Ejlertsson och Bo Granberg avtackades efter mångåriga insatser för föreningen. Efter årsmötet visade Kurt Ivarsson bilder och berättade om sin resa till Pompeji, Herkulaneum och Vesuvius.

21/3 Hela 30 personer hade stigit upp tidigt för att åka på orrspel, för många visade det sig, eftersom orrarna försvann när vi kom. Exkursionen upplöstes i mindre utflykter till Hallamölla och andra sevärdheter i trakten.

5/4 Disig morgon men 35 fågelskådelystna gav sig ut på Sandhammaren för att se sträck. Rikligt sträck av ejder var det men långt ut. Alfåglar låg i vattnet, strandkator på stranden. Vid Deccastationen en del rovfåglar i skruv, bl.a. börringevråk, glada, sparvhök. Kurt Ivarsson ledde exkursionen.

25/4 Första lördagen i Sandskogen, märkligt dålig uppslutning. Orsak? Barnen håvade i Skridskodammen med stor iver under Raija Lanås ledning. Fem barn (och fem vuxna). De vuxna studerade fågellivet på Öja mosse med Kurt Ivarsson.

10/5 Stor uppslutning vid exkursion till Benestads backar, 43 personer. Den rika floran studerades i smågrupper under ledning av floragruppen.

16/5 Regn skrämde förmodligen bort en del, vilket gjorde firandet av jubileumsdagen något avslaget. Planteringsvännerna markerade 100-årsjubileet genom att plantera en sälg vid Skridskodammen.

20/5 En perfekt försommarkväll, stilla och ljum. Luften vibrerade av klockgrodnors sång i Vasasjön. 23 deltagare studerade floran i väntan på lövgrodorna, som avlyssnades i Prästadämnet. Sångsvan och gråhakedopping i vattnen.

30/5 Två besökare gick tillsammans med tre arrangörer en runda från Marietorp och Via Gamleå tillbaka, studerande blommor och fåglar. Korvgrillning och skattjakt avslutade. Stark blåst fällde en lönn över stigen där barnen skulle gått.

5/6 En blåsig och kylig ”naturnatt” tystade all grodlek men en del fladdermöss avlyssnades och identifierades. Tolv från Ystad och sju från Tomelilla deltog. Ledare: Per Nyström från NF i Färs.

7/6 Även gökottan gick i sval och blåsig väderlek, men trots det hördes en hel del fåglar: Löv-, trädgårds-, gran-, grönsångare, svarthätta, näktergal, törnskata m.fl. Kurt Ivarsson ledde gruppen på 21 morgontidiga i Hagestads naturreservat.

14/6 De vilda blommornas dag firades i Örupskärret tillsammans med NF i Tomelilla. Svårbestämda orkideer, kärrknipprot och andra örter men även fjärilar som

8/8 Hunneröds mosse och klockgentiana var målet och Leif Romberg kunde visa den och andra arter som sileshår, slätterblomma och hampflockel. Hunneröds mosse sköts av NF i Svedala.

26/8 och 2/9 arbetade medlemmar i föreningen med Hassellunden och räfsade hö och sådde blomsterfröer. Sju resp. nio deltagare slet och njöt därefter fika i skymningen.

23/8 Hundraårsexkursionen var en cykeltur i strålande sensommarväder. På mindra väger gick turen till Bjärsjöholms gamla slott som besågs. Lisbeth Borgström ledde cyklingen.

9/9 "Havets dolda skatter" var temat för Kjell Andersson, som i den tredje klimatföreläsningen belyste de problem som våra hav utsätts för. Kjell Andersson resonerade också kring metoder att förbättra situationen. Samarrangemang med Ystads stadsbibliotek. 42 deltagare.

13/9 Sandskogens dag gick av stapeln i blandat väder – en skur vid tiden för start kan ha skrämt en del. I övrigt god anslutning av föreningar och deltagare, ca 200. Vid NFY:s station blommor, svamp, småkryp och barnslinga.

20/9 Hundraårsvandring med Margareta Nörregård vid Backåkra. Gårdens och markernas historia förmedlades av Margareta och spåren i terrängen efter olika markanvändning kan fortfarande ses. Avslutning vid minneslunden.

26/9 Den fototävling, som NFY arrangerat med anledning av SNF:s 100-årsjubileum avslutades. Fotograf Torsten Persson presenterade de tio bästa bilderna och delade ut priser. Ca 50 närvarande.

27/9 Kalkbrottet i Limhamn var målet för en exkursion, anordnad av Österlens Naturskyddsförening, som drog 50 deltagare. Mats Wirén var guide och kunde visa upp såväl etablerade fruktträd som grönfläckig padda, stället raritet.

4/10 Hårda vindar skapade spännande vyer vid Sandhammaren men fågelsträcken var fåtaliga. Så småningom kom en del ejdersträck, med inslag av storlom, bläsänder, m.fl. Kurt Ivarsson var vår guide.

18/10 En 100-årsvandring i jordbrukslandskapet. Birger Larsson från Ljunits och Herrestads häraders hembygdsförening visade hur lantbrukets förändring omdanar landskapet. Katslösa kyrka besågs, Kerstin Nilsson berättade om smedjan i S Vallösa. 18 deltagare.

27/10 Östersjöns historia, nuvarande status och möjlig framtid togs upp av Lovisa Zillén, forskare från kvartärgeologen i Lund. Syrefria bottnar, övergödning och klimatets betydelse i sammanhanget fick god belysning. Tyvärr bara 15 deltagare.

15/11 Hela 38 skådelystna var med på vandringen Vite sten – Ellestadsjön och ingen behövde bli besviken. Ett flertal havsörnar flög till och från en ö på gott siktavstånd och kom ofta riktigt nära. På/vid sjön bl.a. skäggdoppingar, storskrak, skarv och hägrar. Kurt Ivarsson ledde och berättade om årets skånska havsörnshäckningar.

3/12 Vid Årets bilder i Tomelilla visade flera fotografer bilder av hög klass. Fika, fixat av elever vid folkhögskolan. Samarrangemang med NF i Tomelilla och Simrishamn.

Sammanträden, konferenser, utbildning.

10/2 Margareta Nörregård och Bert Rydhagen deltog i vattenrådsmöte med Länsstyrelsen i Landskrona kommunhus.

26/2 Kurt Ivarsson och Bert Rydhagen deltog i möte om ÖMAS för Kabusa skjutfält i Kabusa.

11/3 Bert Rydhagen deltog i möte med föreningen IDEA och informerade om NFY:s miljöarbete.

16/3 Bert Rydhagen deltog i möte om bildning av vattenråd för Nybroån och Kabusaån, anordnat av Ystads och Tomelilla kommuner.

16/4 En återträff med förra årets Ölandsresenärer med bildvisning och planering för ev fler resor.

23/4 Kurt Ivarsson och Bert Rydhagen deltog i planeringen av ÖMAS för Kabusa skjutfält i Kabusa.

12/5 Kurt Ivarsson och Bert Rydhagen deltog i vattenmöte med Länsstyrelsen i Höör.

14/5-17/5 Bert Rydhagen deltog i rikskonferens och jubileumsfirande i Stockholm.

26/5 Lisbeth Borgström och Bert Rydhagen deltog i årsmöte med Kontrollkommittén för Nybroåns vattensystem. Vid årsmötet togs beslut om ombildande till "Vattenråd för Nybroån, Kabusaån och Tyge å".

13/8 Bert Rydhagen deltog i möte i Löderup med anledning av byggande av klubbstuga för skytteföreningen, där även NFY ska kunna förlägga verksamhet.

5/9 Kerstin Svensson deltog i upptaktsmöte i Lund inför Miljövänliga veckan.

15/9 Kurt Ivarsson, Lisbeth Borgström, Margareta Nörregård och Bert Rydhagen deltog i Länsstyrelsens vattenmöte i Fulltofta. Efter mötet kort guidning i reservatet.

8/10 Naturskyddsföreningen i Skåne besökte Ystad för en träff med kretsarna i sydöstra Skåne. Från NFY:s styrelse deltog fem personer. Diskussionen rörde relationen mellan regionförbund och kretsar.

17/11 Kurt Ivarsson och Bert Rydhagen deltog i HUT Skånes vattengruppsmöte i Malmö.

22/11 Bert Rydhagen deltog i kretsråd i Lund.

24/11 Lisbeth Borgström, Bengt Celander och Bert Rydhagen deltog i grannkretsträff i Tomelilla. Ett tema var provborrningarna efter naturgas.

Skrivelser

Till Samhällsbyggnadsnämnden. Fråga om omfattning och behandling för byggande av fotbollsplan på del av skjutvallen vid regementet.

2/2 Från LS i Skåne län. Utvidgning av naturreservatet Ystads Sandskog i Ystads kommun

22/2 till Plan och Bygg. Yttrande över plan för Hagestads mosse.

11/9 Yttrande över Program till detaljplan för Bellevue 2:7 m.fl.

11/9 Yttrande över Program till detaljplan för Nybrostrand m.fl.

12/11 Från Vägverket. Ang. avbruten arbetsplan för förbifart St Herrestad.

24/11 Till Vattenfall Power Consultant AB. Yttrande över plan för vindkraftspark vid Ruuthsbo.

Övrigt miljöarbete

28/3 NFY var aktivt under Earth Hour på Stortorget med utdelning av material och Bert Rydhagen fick tillfälla att säga något om föreningens klimatarbete.

24/5 Sex kvigor släpptes i Skarviken. Flitiga medlemmar hade under veckorna innan arbetat med röjning av buskar, förbättring av stängsel, städning. Ett efterlängtat ögonblick. En stor insats för röjning och stängselbevakning under perioden har gjorts och särskilt vill vi nämna Signe Olsson och Åke Olsson. Tack vare kvigorerna och viss röjning är betet helt återställt. Lördagen i Miljövänliga veckan, den 3 oktober, stod medlemmar i föreningen på gågatan och delade ut material om klimatsmart mat, trots regn och rusk. Nästan enbart positiva bemötanden rapporterades.

För att uppmärksamma 100-årsjubileet anordnade NFY en fototävling för allmänheten på temat Naturen i Ystads kommun. Bilderna ställdes ut på Ystads stadsbibliotek 5-26 september. Över hundra bilder av trettiotalet fotografer kom in. Fotograf Thorsten Persson utsåg tio pristagare.

Hemsidan har under året hela tiden förbättrats och är nu informativ och väl utformad. Ansvarig är Helen Nilsson.

NFY har gett ekonomiskt stöd till Storkprojektet och Projekt Havsörn.

Två studiecirkel har arbetat under året, en botanikcirkel och en klimatkirkel.

Botanikcirkeln har studerat olika biotoper och växterna i dessa. Målet är en uppföljning av inventeringen från 90-talet.

Klimatcirkeln har studerat aspekter på klimatförändringen och inriktat sig på höjning av havsnivån och dess konsekvenser. Besök av Mona Olsson, som arbetar med kommunens erosionspolicy. Gruppen har lämnat en skrivelse till kommunen med frågor om vilken beredskap kommunen har för höjda havsnivåer.

Styrelsen har utöver nämnda möten etc. haft kontakter med länsstyrelse, kommun och andra, läst material från myndigheter (åtgärdsprogram för klockgroda, vattensalamander m.m., protokoll) och besvarat frågor från allmänheten.

Styrelsen tackar!

I styrelsen ser vi det gångna året som ett aktivt år. Exkursioner och föreläsningar har haft god anslutning, två studiecirkelar har arbetat, kvigor betar åter på Skarvikenängen, aktivt deltagande i seminarier, möten och andra arrangemang utanför föreningen. Vi i styrelsen uppskattar medlemmarnas anslutning och känner tillförsikt inför kommande år.

Styrelsen i Naturskyddsföreningen i Ystad

Bert Rydhagen, ordf